

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 1. juni 2022
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Ted Rosenbaum
Sagsnr.: 2022-0037-0154
Dok.: 2461158

Besvarelse af spørgsmål nr. 12 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Effektivisering af straffesagskæden og nævnsprocessen m.v. i Ungdomskriminalitetsnævnet, øget adgang til videregivelse og optagelse af fotografier, forbedring af politiets muligheder for efterforskning m.v.) (L 182)

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 12 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love. (Effektivisering af straffesagskæden og nævnsprocessen m.v. i Ungdomskriminalitetsnævnet, øget adgang til videregivelse og optagelse af fotografier, forbedring af politiets muligheder for efterforskning m.v.) (L 182), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 31. maj 2022. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Mattias Tesfaye

/

Thomas Højgaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 12 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Eftektivisering af straffesagskæden og nævnsprocessen m.v. i Ungdomskriminalitetsnævnet, øget adgang til videregivelse og optagelse af fotografier, forbedring af politiets muligheder for efterforskning m.v.) (L 182):

”Vil ministeren i forlængelse af svar på spørgsmål 2 yde teknisk bistand til et ændringsforslag, der indebærer, at 10-14-årige først kan henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet efter en konkret vurdering af det enkelte barn, f.eks. af barnets eller den unges modenhed og personlige egnethed, og om barnet eller den unge er i stand til at forstå sagsprocessen i Ungdomskriminalitetsnævnet?”

Svar:

1. Det følger af ungdomskriminalitetslovens § 2, stk. 2, at loven finder anvendelse for børn og unge i alderen 10 til 14 år, som har opholdstilladelse eller i øvrigt fast, lovligt ophold i Danmark, og som er

- 1) mistænkt for personfarlig kriminalitet eller
- 2) mistænkt for anden alvorlig kriminalitet ved overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven, og som samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet.

Et barn eller en ung anses for ”mistænkt” efter denne lov på det tidspunkt, hvor politiet, hvis den pågældende var fyldt 15 år, ville have sendt tiltale-spørgsmålet i sagen til vurdering i anklagemyndigheden, jf. bemærkningerne til § 2 i bemærkningerne til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. Folketingstidende 2018-19, Tillæg A, L 84.

2. Som anført i lovarbejdet i forbindelse med den oprindelige lov, forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. Folketingstidende 2018-19, Tillæg A, L 84, fremgår det af formålsbestemmelsen i ungdomskriminalitetslovens § 1, at formålet med loven er at forebygge ungdomskriminalitet ved et Ungdomskriminalitetsnævn, der skal fastlægge målrettede individuelle forebyggende indsatser for børn og unge i alderen 10 til 17 år, og en ungekriminalforsorg, der skal føre tilsyn med, at indsatserne gennemføres.

Indsætterne skal fastlægges og gennemføres for barnets eller den unges bedste, være helhedsorienterede, bygge på barnets eller den unges egne ressourcer og tilrettelægges på baggrund af en konkret vurdering af barnets eller den unges og familiens forhold. Barnets eller den unges synspunkter skal altid inddrages med passende vægt i overensstemmelse med alder og modenhed.

Formålet er ikke at straffe børn under 15 år. Formålet er derimod at styrke den forebyggende indsats, så børn og unge bringes ud af kriminalitet og tilbage i fællesskabet gennem en tidligere og mere mærkbar indsats.

3. Med lovforslaget lægges der op til, at der indsættes en ny bestemmelse i ungdomskriminalitetslovens § 36 a, der giver mulighed for, at børn og unge med svært nedsat psykisk funktionsevne kan undtages fra at få deres sag behandlet ved Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. lovforslagets specifikke bemærkninger til den foreslåede bestemmelse.

Det foreslås i § 36 a, stk. 1, 1. pkt., at kommunen kan indstille til Ungdomskriminalitetsnævnet, at der ikke skal iværksættes foranstaltninger efter lovens §§ 12-14 (straksreaktion, forbedringsforløb eller tvangsmæssig anbringelse) af hensyn til svært nedsat psykisk funktionsevne hos barnet eller den unge. Ungdomskriminalitetsnævnet træffer på baggrund af kommunens indstilling afgørelse herom, jf. den foreslåede bestemmelses 2. pkt., jf. endvidere pkt. 2.10.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås i ungdomskriminalitetslovens § 36 a, stk. 2, at Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse efter stk. 1 kan træffes af formanden eller en næstformand på skriftligt grundlag. Der er tale om en konkret vurdering i forhold til, om svært nedsat psykisk funktionsevne hos barnet eller den unge med betydelig vægt taler for, at sagen ikke skal behandles af nævnet. Formanden eller en næstformand vil i den forbindelse kunne lægge vægt på de samme forhold, som kommunen kan lægge vægt på i forbindelse med sin indstilling efter stk. 1.

Det fremgår af pkt. 2.10.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at den foreslåede ændring indebærer, at kommunen under forberedelsen af sagen og indstilling til Ungdomskriminalitetsnævnet vil skulle afdække barnets eller den unges særlige udfordringer, herunder barnets eller den unges eventuelle svært nedsatte psykiske funktionsevne med henblik på at afklare, om der er behov for, at Ungdomskriminalitetsnævnet undtager barnet eller den

unge fra behandling i nævnet, uanset at kriterierne i ungdomskriminalitetslovens § 2 formelt er opfyldt.

4. Det fremgår af Justitsministeriets devaluering ”Screening og henvisning. En devaluering af Ungdomskriminalitetsnævnet”, s. 67, at der i det empiriske materiale er en opfattelse af, at sagerne vedrørende børn og unge med svært nedsat psykisk funktionsevne ikke er formålstjenlige at behandle i Ungdomskriminalitetsnævnet. Devalueringerne viser derimod ikke, at der er behov for at undtage børn og unge med nedsat psykisk funktionsevne.

I Justitsministeriets devaluering ”Nævnsmødet. En devaluering af Ungdomskriminalitetsnævnet” fremgår det, at opfattelsen blandt de fleste nævnsmedlemmer er, at det i høj grad er muligt at tilrettelægge nævnsmødet individuelt. De fleste fagpersoner i det empiriske materiale tilkendegiver, at de har en opfattelse af, at der i høj grad bliver taget hensyn til barnet eller den unge og dennes nedsatte psykiske funktionsevne ved nævnsmøderne.

De tiltag, der nævnes som eksempler på individuel tilrettelæggelse af nævnsmøder, er ved at holde pauser, afkorte mødet, sørge for, at barnet eller den unge har noget at holde hænderne beskæftiget med, strategisk placering af mødedeltagere, samt ved at nævnsmedlemmerne er meget eksplicite om de tidsmæssige rammer og om forløbet af mødet. Derudover nævnes det, at det planlægges, hvem der stiller spørgsmål til barnet eller den unge. Der er også få eksempler på, at der har været taget mere vidtgående hensyn til børn og unge med nedsat psykisk funktionsevne på nævnsmøderne, herunder at barnet eller den unge er fritaget fra at deltage på mødet, jf. s. 56 til 59 i Justitsministeriets devaluering ”Nævnsmødet. En devaluering af Ungdomskriminalitetsnævnet”.

På den baggrund kan regeringen ikke støtte ændringsforslaget.

5. Et ændringslovforslag, som anført i spørgsmålet, kan dog udformes på følgende måde:

Æ n d r i n g s f o r s l a g
til

Forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love.

(Effektivisering af straffesagskæden og nævnsprocessen m.v. i Ungdomskriminalitetsnævnet, øget adgang til videregivelse og optagelse af fotografier, forbedring af politiets muligheder for efterforskning m.v.) (L 182)

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af (...) tiltrådt af (...)

Til § 6

1) Efter den under *nr. 16* foreslåede § 36 a indsættes som ny paragraf før overskriften før § 37:

»§ 36 b. Kommunen kan indstille til Ungdomskriminalitetsnævnet, at der ikke iværksættes foranstaltninger, jf. §§ 12-14, over for børn og unge i alderen 10 til 14 år af hensyn til barnets eller den unges modenhed og egnethed. Ungdomskriminalitetsnævnet træffer afgørelse om foranstaltninger efter §§ 12-14 på baggrund af kommunens indstilling herom.

Stk. 2. Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse, jf. stk. 1, 2. pkt., kan træffes af formanden eller en næstformand. Afgørelser truffet af formanden eller en næstformand skal ske på skriftligt grundlag.«

[Ændring af lovens anvendelsesområde for børn og unge i alderen 10 til 14 år]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i ungdomskriminalitetsloven som § 36 b, der giver mulighed for, at børn og unge i alderen 10-14 år undtages fra at få deres sag behandlet ved Ungdomskriminalitetsnævnet, såfremt barnets eller den unges modenhed og egnethed til at forstå sagsprocessen tilsiger dette.

Bestemmelsen medfører, at kommunen kan indstille til Ungdomskriminalitetsnævnet, at der ikke skal iværksættes foranstaltninger, jf. §§ 12-14 (straksreaktioner, forbedringsforløb eller tvangsmæssig anbringelse) af hensyn til børn og unge i alderen 10 til 14 år henset til barnets eller den unges modenhed og egnethed til at forstå sagsprocessen i

Ungdomskriminalitetsnævnet. Ungdomskriminalitetsnævnet træffer afgørelse på skriftligt grundlag herom på baggrund af kommunens indstilling.

Der vil ved vurderingen bl.a. kunne lægges vægt på, om barnet vurderes at være i stand til at forstå sagsprocessen i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Kommunen vil under forberedelsen af sagen og indstillingen til Ungdomskriminalitetsnævnet skulle afdække barnets eller den unges modenhed og egnethed, herunder om barnet eller den unge vurderes at være i stand til at forstå sagsprocessen, med henblik på at vurdere, om der er behov for, at barnet eller den unges sag skal undtages fra at blive behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet, uanset at kriterierne i lovens § 2 er opfyldt.